

[Hendriksen.]

selskaberne driver Næring, man vil bare ikke klart erkende, at den er lige saa egentlig som anden Købmandsnæring.

I § 19 taler man om Brugsforeningernes Butikker som „Forretningslokaler“, hvilket dog ogsaa maa være et ganske usømmeligt Udtryk, set fra Brugsforeningernes Side, hvor man jo saa bestemt hævder, at Brugsforeningerne aldeles ikke er Forretninger. Men naar de ikke er Forretninger, hvorledes kan man saa have Forretningslokaler?

Angaaende Affattelsen af § 22, Afsnittet vedrørende Mesternavnet, er jeg enig med det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen i de Betragtninger, han fremsatte; men jeg mener i øvrigt, at dette Spørgsmaal finder sin bedste Løsning under de Forhandlinger, der skal finde Sted i Udvalget.

Jeg skal i det hele taget ikke yderligere gaa i Enkeltheder, idet der nu formentlig bliver rig Lejlighed til i Udvalget at drøfte alle Detailspørgsmaal, baade dem, jeg her har omtalt, og de mange andre, som jeg kunde føle mig fristet til at omtale, f. Eks. Afsnittet om Vandrebrev, som ogsaa trænger til at omredigeres, hele det vigtige Møglerspørgsmaal, hvor jeg paa adskillige Punkter finder en Ændring af Lovforslagets Bestemmelser ønskelig, og Marketerierne, der ogsaa, hvad Forpligtelserne angaar, bør sidestilles med de øvrige handlende.

Vi maa ogsaa have overvejet, om man ikke til Forretningsførere, Prokurister, Repræsentanter og Rejsende og dermed ligestillede burde stille det Krav, at disse overordnede Personale skal opfylde de Betingelser, som Næringsloven stiller for, at man kan erhverve Næringsbrev. Nu sker det ikke helt sjældent, at lidet heldige Personer som Forretningsførere driver Erhverv paa anden Mands eller Kvindes Næringsbrev, uden at vedkommende „Næringsindehaver“ byder nogen Garanti for Forretningsførerens Økonomi. Og det sker ogsaa, at saadanne lidet heldige Personer optræder som Agenter eller Handelsrejsende med Agitationsmetoder, der ikke just kan karakteriseres som hæderlig købmandsmæssig Optræden.

Dette overordnede Personale staar ofte med betydningsfuldt Ansvar overfor Kunder, Kreditorer o. s. v., der meget vel kan give Anledning til, at man kræver, at de paagældende er fuldmyndige Personer, der maa dokumentere, at deres borgerlige Hæderlighed staar urokkelig.

Jeg skal slutte med at understrege, at efter min Opfattelse — og jeg ved, i hvor

høj Grad denne Opfattelse deles indenfor Erhvervenes store Kreds — ligger hele Erhvervssituationen i Dag ganske anderledes, end da Næringslovkommissionen affattede sin Betænkning, og saaledes, at der desværre er al mulig Grund til at regne med Vanskeligheder, som det her fremsatte Kommissionsforslag ikke har haft for Øje — og heller ikke har kunnet have for Øje. Hele Verden over staar man i store økonomiske Vanskeligheder; og i hvert enkelt Land — men desværre aabenbart ikke i særlig høj Grad her i Danmark — har man Forstaaelsen af, at nationale Værneforanstaltninger ikke alene er rimelige, men ogsaa nødvendige.

Vi har allerede i den senere Tid set os paaført adskillig udenlandsk Konkurrence af en for vort hjemlige Næringsliv lidet behagelig Karakter, og vi har al Grund til at tro, at man fra Udlandet vil søge at sætte ind paa at bemægtige sig en stor Del af vor Næringsdrift gennem Filialsystemer og Kædeforretninger, der først, som før berørt, kommer til at genere vore erhvervsdrivende for den jævne, store Dels Vedkommende, men derefter ogsaa vore større næringsdrivende baade i Industri og Handel.

At denne Udvikling, man her vil aabne Adgang for, paa overmaade mange Omraader vil kunne virke højst uheldigt, forekommer mig at være ganske aabenbart. Udlændinges Filialer her i Landet har mærkeligt nok næsten aldrig et Overskud, hvoraf der skal skattes til den danske Stat eller til danske Kommuner. Det er saare let at forhindre, at Fortjenesten kommer som Fortjeneste her i Landet, den kommer til at ligge og forblive hos den udenlandske Hovedforretning. Filialernes egne Regnskaber vil ikke udvise Overskud, snarere Tab.

Nu siger man ganske vist, at i de genvundne Landsdele har man jo fra Tyskland arvet en Lovgivning af samme Karakter som den, man her foreslaar, og at det ikke dér har vist sig, at Faren for Kædeforretninger og Filialsystemer havde noget virkeligt paa sig.

Jeg vil gerne imødegaa dette Argument, som jeg synes er ganske urimeligt. Paa det begrænsede Landomraade, der her er Tale om, hvor der for det første ikke findes de større Byer, som naturligtvis i særlig Grad vilde være Genstand for Udlændinges Opmærksomhed, og hvor for øvrigt Forholdene i Henseende til Økonomi foreløbig har været ret beskedne, har der ikke været særlig Opmuntring til at søge